

Adopcja na Mazowszu

9 listopada przypada Światowy Dzień Adopcji – jednej z dróg do rodzicielstwa. Co roku w województwie mazowieckim przeprowadzanych ich było ponad 300.

W ostatnich latach liczba ta nieco spadła, ale w samym 2021 r. rodzinę znalazło już 243 dzieci. A o dzieci przede wszystkim w całym tym procesie chodzi.

– Światowy Dzień Adopcji to dobry moment, by uświadamiać, czym jest sam proces, ale też obalać mity i przekłamania na jej temat – mówi Elżbieta Lanc, członek zarządu województwa mazowieckiego.

- To przecież ważny proces tworzenia się rodziny, w którym istotne są obie strony: dziecko i kandydaci na rodziców. Trzeba mieć na względzie ich potrzeby i możliwości, pamiętać, że potrzebny jest czas, by się do adopcji przygotować. W tym wszystkim i dziecko, i potencjalni rodzice mogą liczyć na wsparcie mnóstwa osób pracujących w ośrodkach, które do adopcji przygotowują – dodaje Elżbieta Lanc.

– Adopcja bardzo często jest jedyną i ostatnią możliwością na znalezienie czy założenie rodziny. Zarówno dla potencjalnych rodziców, ale przede wszystkim dla dzieci, które pragną zaznać szczęścia w gronie najbliższych. Aby kochać, nie trzeba być biologicznym rodzicem. Potrzeba serca, bywa bardzo silna. Podobnie dzieci, często porzucone i samotne. Adopcja stwarza możliwość stworzenia prawdziwej i szczęśliwej rodziny – twierdzi Janina Ewa Orzełowska, członek zarządu województwa mazowieckiego.

– Dzisiejsze święto, to także dobra okazja, by uświadamiać, czym jest sam proces, ale też by obalać mity i przekłamania na jego temat. To przecież ważny proces tworzenia się

rodziny, w którym istotne są obie strony: dziecko i kandydaci na rodziców. W tym wszystkim i dziecko, i potencjalni rodzice mogą liczyć na wsparcie mnóstwa osób pracujących w ośrodkach, które do adopcji przygotowują. Adopcja, to bardzo ważny proces, pozwalający na budowanie więzi i dający radość wszystkim osobom biorącym w nim udział – dodaje.

Światowy Dzień Adopcji obchodzony jest na świecie od 2014 r. Pomysł zrodził się w USA, w fundacji non-profit AdoptTogether. Jej założyciel – Hank Fortener wychowywał się w rodzinie, która była zarówno rodziną zastępczą, jak i adopcyjną. Znakiem rozpoznawczym tego dnia jest „uśmiechnięta dłoń”. Obiegające internet zdjęcia z takim symbolem to nie tylko solidaryzowanie się z rodzinami adopcyjnymi, ale też pretekst do rozmów na temat samej adopcji. Dłoń symbolizuje pomoc, a uśmiech – radość z nowej rodziny.

Dane o adopcji

Od 2012 do 2021 r. przeprowadzono w województwie mazowieckim 5040 adopcji, z czego 3279 krajowych i 1761 zagranicznych. Na przestrzeni wielu lat było to corocznie ponad 300 przysposobień. W ostatnich 2 latach ich liczba nieznacznie spadła – w ub.r. wyniosła 288, a w tym – 243.

Na terenie województwa mazowieckiego adopcjami zajmują się wyspecjalizowane ośrodki: Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny (jest częścią Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej, jego główna siedziba jest w Warszawie, a oddziały zamiejscowe mieszczą się w Ciechanowie, Ostrołęce, Płocku, Radomiu i Siedlcach) oraz prowadzone przez organizacje pozarządowe: Katolicki Ośrodek Adopcyjny w Warszawie, Ośrodek Adopcyjny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Zarządu Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego i Katolicki Ośrodek Adopcyjny przy Caritas Diecezji Radomskiej.

Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny prowadzi zarówno wojewódzki, jak i centralny (dla całej Polski) bank danych, czyli bazę z informacją o dzieciach gotowych do przysposobienia. Każdy z ośrodków i oddziałów zajmuje się adopcją krajową. Do prowadzenia adopcji zagranicznej uprawniony jest w skali kraju Katolicki Ośrodek Adopcyjny w Warszawie.

Najpierw dziecko

– Często ludzie dziwią się, że jest tak wiele dzieci niebędących w swoich biologicznych rodzinach, które nie są adoptowane. A to nie takie proste. Aby w ogóle rozważyć możliwość znalezienia rodziny dla jakiegoś dziecka, musi ono przede wszystkim mieć klarowną sytuację prawną. Poza tym nie każde w pewnym sensie porzucone, odtrącone dziecko kwalifikuje się do adopcji – mówi Bożena Sawicka, dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego.

Kwalifikacja dzieci do adopcji odbywa się według zasad zapisanych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Aby dziecko mogło być zakwalifikowane do adopcji, musi pozwalać na to jego sytuacja prawna. Dzieje się to w przypadkach, gdy rodzice zostali pozbawieni lub zrzekli się władzy rodzicielskiej, albo gdy dziecko jest sierotą biologiczną.

Muszą zostać przygotowane i zgromadzone odpowiednie dokumenty, m.in. karta dziecka,

informacje o jego stanie zdrowia i rozwoju. Wszystko odbywa się w oparciu o diagnozę psychologiczną dziecka, określenie specyficznych potrzeb, ocenę stopnia możliwości nawiązania przez nie więzi w nowej rodzinie i analizę więzi oraz całościowej sytuacji dziecka.

Tylko w tym roku do ośrodków adopcyjnych na Mazowszu zostało zgłoszonych 614 dzieci, z czego 205 zakwalifikowano do adopcji.

Przygotowania do bycia rodziną

Ośrodki adopcyjne nie są placówkami, w których przebywają dzieci. Są miejscem, gdzie można znaleźć informację o dzieciach, które można adoptować. Ich pracownicy biorą udział w zespołach oceniających możliwość zakwalifikowania dziecka do tzw. przysposobienia. Przede wszystkim jednak zadaniem ośrodka jest przygotowanie potencjalnych rodziców do procesu, na który chcą się zdecydować.

– Adopcja musi być przemyślana, a to wymaga czasu. Warto więc od razu przyjąć odpowiednią perspektywę. Od momentu pierwszych decyzji o adopcji do tej ostatecznej upływa co najmniej kilka miesięcy, które wypełnione są spotkaniami, szkoleniami. Tak organizujemy pracę ośrodków, by potencjalni rodzice mogli przede wszystkim poznać samych siebie, swoje motywacje, zweryfikować oczekiwania, ale też nabyć gotowość do bycia rodzicem adopcyjnym – wyjaśnia Mariusz Budziszewski, zastępca dyrektora Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej ds. profilaktyki uzależnień i wspierania rodziny.

Kandydaci na rodziców zgłaszający się do ośrodków adopcyjnych mogą liczyć na bezpłatne spotkania indywidualne prowadzone przez psychologa i pedagoga, a później również bezpłatne szkolenia i udział w grupach wsparcia.

To czas, w którym z jednej strony potencjalni rodzice weryfikują swoje wyobrażenia o adopcji, z drugiej – pracownicy ośrodków adopcyjnych mają szansę na poznanie kandydatów. Jednym z etapów jest też wywiad adopcyjny, czyli wcześniej umówiona wizyta w miejscu zamieszkania, która pozwoli poznać warunki mieszkaniowe kandydatów, ich motywację, a także stosunek do adopcji pozostałych domowników. Adoptować dziecko mogą zarówno osoby, które nie mają własnego, jak i tworzący biologiczną rodzinę dla innych dzieci.

– W Wojewódzkim Ośrodku Adopcyjnym realizujemy nasz autorski program „Bliżej dziecka”, który obejmuje dziewięć sesji grupowych i jedną indywidualną. W trakcie spotkań rodzina bierze udział w wykładach i ćwiczeniach z zakresu m.in. praw dotyczących adopcji i rozwoju dziecka. Co roku organizujemy kilka grup szkoleniowych dla kandydatów na rodziców adopcyjnych. Spotkania odbywają się w formie warsztatowo-wykładowej. Kandydaci mają wtedy możliwość poznać specyfikę potrzeb dziecka adopcyjnego, sposoby na budowanie trwałej więzi z nowym członkiem rodziny oraz wskazówki, jak radzić sobie w sytuacjach kryzysowych, a także aspekty prawne związane z procesem adopcyjnym. To również możliwość spotkania ze specjalistami pracującymi w obszarze problematyki dziecka adopcyjnego – mówi Agata Kopczyńska, pedagog z Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego.

Certyfikat rodzica – i co dalej?

Gdy minie okres przygotowawczy, a kandydaci mają już świadectwa ukończonego szkolenia oraz opinie kwalifikacyjne, przychodzi czas oczekiwania na informację o dziecku. O tym, ile potrwa ten okres, decyduje wiele czynników – zarówno to, ile jest w danym momencie dzieci zgłoszonych do adopcji, jak i to, jakie oczekiwania ma rodzina (w odniesieniu do wieku dziecka, stanu jego zdrowia, liczebności rodzeństwa itd.). Istotne jest również to, ile zakwalifikowanych rodzin w danym momencie oczekuje na propozycję adopcji. Aktualnie na terenie województwa mazowieckiego jest ponad 200 takich rodzin.

Po przyjęciu propozycji następuje czas na wzajemne poznawanie się i budowanie relacji z dzieckiem. Ostatnim etapem jest postępowanie sądowe – czas od złożenia wniosku do sądu do ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie może trwać od kilku tygodni do kilku miesięcy. Zależy on od decyzji sądu (terminu wyznaczenia sprawy, potrzeby sporządzenia dodatkowych opinii itp.).

Rodzina adopcyjna czy zastępcza

9 listopada skupiamy się głównie na adopcji. Jednak obok rodzin adopcyjnych są jeszcze zastępcze. Ich rola jest z założenia tymczasowa, choć bywa, że dziecko w niej przebywające zostaje adoptowane. Warto jednak pamiętać, że bardzo często rodziny zastępcze zajmują się dziećmi, których rodzice nie zostali pozbawieni praw rodzicielskich.

– To ogromna odpowiedzialność, by stworzyć dla dziecka dom, poczucie bliskości, ale też tak budować relację, by dziecku, które nie ma możliwości opieki i wychowania w rodzinie biologicznej, znaleźć docelowe bezpieczne środowisko. Chodzi też o to, by dziecko nie musiało doświadczać „przejsć” z różnych form pieczy zastępczej – wyjaśnia Agnieszka Patrzalek, kierownik Wydziału Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w MCPS.

Zadaniem rodziny zastępczej jest m.in. współpraca z rodziną biologiczną, również umożliwianie spotkań z dzieckiem. Jednocześnie zajmuje się ona na bieżąco zdrowiem i rozwojem dzieci, które ma pod swoją opieką. Stąd coraz więcej bezpłatnych szkoleń i poradnictwa organizowanego dla tego typu rodzin.

Adopcja: bezpłatna i świadoma

Cała procedura przygotowywania do adopcji jest w Polsce bezpłatna i powszechnie dostępna. Najważniejsze jest, by rodzice podejmujący decyzję o adopcji, byli jak najlepiej do niej przygotowani.

– Od lat nie brakuje osób chętnych do przysposobienia dzieci. Jednak w trakcie szkoleń, które przechodzą kandydaci na rodziców adopcyjnych, ale też później okazuje się, że nie każdy ma gotowość – czy ekonomiczną, czy psychologiczną na stworzenie rodziny np. dla dziecka z niepełnosprawnościami lub liczego rodzeństwa. Każdy przypadek jest indywidualny. Dlatego zachęcamy, by kontaktować się z ośrodkami adopcyjnymi. Warto czerpać wiedzę u źródła, warto weryfikować swoje wyobrażenie o adopcji, a w razie potrzeby korzystać z fachowej pomocy. Prowadzimy nie tylko szkolenia dla potencjalnych rodziców, ale wsparciem staramy się objąć również tych, którzy stali się już rodzicami adopcyjnymi i mierzą się później z różnymi trudnościami – dodaje

dyrektor Bożena Sawicka.

UWAGA

Informacje opublikowane przed 1 stycznia 2021 r. dostępne są na stronie archiwum.mazovia.pl